

ספרוי — אוצר החסידים — ליאובאואריטש

שער
שלישי

קובץ
שלשת האור

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שני אודסאהן

מליאובאואריטש

•

משפטים

(חלק כו שיחה ג)



יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקווי

שנת חמישת אלפים שבע מאות שמות ושם ושש לביריה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת משפטים, כא"כ שבט, ה'תשפ"ו (א)

מוקדש לזכרון הרבנית הצדונית
מרת חי' מושקא נ"ע ז"ע
בקשר עם יום ה'יארצייט'הילולא כ"ב שבט, ה'תשפ"ז
אשת נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר ז"ע



ע"י

מנחם מענדל בן חנה שרה
חי' מושקא בת חנה בתاي
רחל בת חי' מושקא
שיינא בת חי' מושקא
לי' בן חי' מושקא
ישראאל אריה לייב בן חי' מושקא
דבורה לאה בת חי' מושקא
שייחיו לאורך ימים ושנים טובות



LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2026
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY*

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehota.org / www.kehota.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society* and the Kehot logo are registered trademarks of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehota.org

משפטים :

פשטות הלשון איזו ממשמע, אז בזמן זהה איזו מילה און טבילה גענוג אויך צו ווערן א גר גמור, ס'איזו נאר וואס ער האט אויף זיך א חיוב, אז כשייבנה ביהמ"ק וועט ער דארפּן ברענגען א קרבן.

איןעם גדר און טעם פון אט דעם דין – איזו בזמנן הזה ווערט מען א גר (גמר) בלויין דורך מילה און טבילה (כאטש איזו בזמנן הבית איזו די כנסתא לברית דורך דריי זאכן^{*} איזו א גר שמול וטבל ועדין לא הביא קרבן .. קרבנו עכבות להיות גר גמור .. הכל כשייבן

(8) במת' בריתות שם: „אליא מעתה האידנא דיליכא קרבן לא נקבל גרים ראב"ז וכי יגור אתם גר .. לדורותיכם גו“ (שלח שם). ובנומוקי יוספּ יבמות מז, א ד“ה תר' מכאן (ועד ז' ביריטב"א יסמות שם – מו, סע"ב) „אבל זונע זה איננה מעכבות דהא לדורותיכם כתיב ויודע הי' הקב"ה מענין לנו לדורות הרצאת דמים“. והינוי, שהלימוד מ„לדורותיכם“ הוא – ש„בזמנן הזה איננה מעכבות“, משא"כ בזמנן הבית – כל הלשנה דבריהם הם לעיובוב, עלי' מילה וטבילה לא נעשה גור כלל. אבל ברמב"ם הלו' מהחורי כפרה (נסמן בהערה 10) – לפי הצעפ"ז (ביבנים) – שגם בזמן הבית, קרבן מעכבות להיות גר גמור כי"ז רק בנוגע לאוכל בקדושים, אבל לשאר דבריהם זה כישראאל לכל דבר“. (וראה לקמן העירה 40).

ולהיעו ממ"ג רג'ים שם: „גרם נכסניטן למילה ולטבילה ולקרבן, ב' מעכביין ואחד איזו מעכבי‘“ דמשפטות הלשון משמע** שגם בזמן הבית כישונם כל הג' דברים, אחד איננו מעכט (והקרבן הוא רק לגבי אכילת קדשים. – ולהעיר ממליתת הבן לגבי קרבן הפטח ואכילתו – הובא לקמן).

* וראה רענ"ב בריתות רפ"ב. שטמייק שם ח, ב (בחירות שבסוף המט') ד"ה גה.

** ולהנו סחאה חדשה" במס' גרים שם – מוחלגת בדבבה.

א. אין די דין פון גיראות שריביבט דער רמ"ם אין ספר ה"יד"¹: בשלשה דברים נכנסו² ישראל לברית במילה וטבילה וקרבן³. מילה היתה כו' וטבילה היתה כו' וקרבן שנאמר⁴ וישלח את גערני בני ישראל ויעלו עלות עי' כל ישראל הקריבום וכן לדורות כשריצה העכומים⁵ להכנס לברית .. צרך מילה וטבילה והרצאת קרבן .. שנאמר⁶ ככם כגר מה אתם במילה וטבילה והרצאת קרבן אף הגר לדורות במילה וטבילה והרצאת קרבן.

נאר דעם שריביבט דער רמ"ם, אין א באזונדער הלכה⁷ (לאחר דעם וואס ער איזו מפרש „מהו קרבן הגר“): „ובזמן הזה שאין שם קרבן ציריך מילה וטבילה, וכשייבנה בית המקדש יביא קרבן“. פון

1) הל' איסטוריה ביה פ"ג ה"א-ד – מכירותה ט, א (פרשי' פרשטו כד, ו). וראה הערת הבאה.

2) בכריותה שם ליטת הלשון „בשלשה דברים“. וכן ליטא בפרשי' פרשטו שם. אבל ע"ד לשון הרמב"ם הוא בספריו שלח ט, יד (שהובא בפי"מ להרמב"ם הקדמה לסדר קדשים) „מה ישאל שלא בא באו בברית אל בא בשלשה דברים כי“. ובמקילתא דרשבי' בא יב, מה: מה איזה אין ננס לבית אל בא בשלשה דברים. ועד ז' במס' גרים פ"ב ה"ה. ושם: בג' מחות.

3) בכריותה שם, והרצאת דם, „הרצאת דמים“ (ובפרשוי' פרשטו שם „וזאת דמים“. וראה פרשי' פרשטו שם, ח). ובספרי ובמכילתא דרשבי' שם: בהרצאיות (בהרצאיות) קרבן. וכ"ה בהמשך לשון הרמב"ם (הגעתך בפנים). וראה לקמן העירה 24.

4) פרשטו שם, ה.

5) שניוי עי' הצעפ"ז – וכן בכ"מ ביד וכיו"ב – למפרנס. וראה בשינויו נסחות ליהיד וכו'.

6) שלח ט, טו.

7) ה"ה.

אייז תמהה: ווי אייז שיק זאגן, איז די אלען וואס האבן זיך מגיר געווען זינט דעם חורבן בית המקדש (צווישן זיך כמא וכמא גדוולי ישראל) האבן זיך בנוגע געוועס עניינים (אכילת קדשים) ניט געהאט אויף זיך דעם דין פון א' ישראל גמור, און נאכמעו, זיך זייןען געווען (במו' ב'נ') (לאכילת קדשים?)!

זאת ויתריה מזו: סאייז באוואסט די תשובה¹⁴ פון רמב"ם צו ר' עובדי הגר, וואו דער רמב"ם שרייבט, איז די מעלה פון ר' עובדי איז גרעסער ווי די מעלה פון אלע אנדערע בני ישראל, וויל אלע אידן זייןען זיך מתייחס צו אברהם יצחק ויעקב, אבער גרים זייןען זיך מתייחס "למי שאמר וה' העולם" – צו דעם אובבערטן.

אויב א' גר בזמנן הזה איז (לגביה געוויסן עניין) "כבן נה" – איז ווי שרייבט דער רמב"ם צו ר' עובדי הגר איז זיין מעלה אלס א' גר איז נאך גרעסער פון מעלה בנ'?! ופושט בתכלית, איז דער רמב"ם ווועט ניט זאגן, ח'י, א' זיך וואס איז ניט מכון צו תורה אמרת – נאך בכדי צו טרייסטן און מעוד זיין ר' עובדי הגר!

ולהעיר, איז דער רמב"ם שרייבט דארט אין המשך פון דער תשובה הנ'ל צו ר' עובדי: "וכל מה שאמרנו לך בעניין הברכות שלא תשנה כברראי לזה .. כמו שתנתפרש בירושלמי (בכוורת¹⁵) .. תני בשם ר' יהודה גר עצמו מביא

סק"ד) "دلגבי קדשים הוי בגדר אינס כיישראלי". שם (ס"ר ר') "דקודם הקרבן גבי קדשים הוי כמו ב'נ'". וברשות צפען דויננסק (ח'ב סי' ט) "רק דליה עדין עכום הוה".

(14) נדפסה ברמב"ם הוצאת שלזינגר (ג. י.

(15) תש"ז) בהסתמכת לח"א סי' ט. תשובה הרמב"ם (ירושלים, תש"ב) בכרך ב סרכ"ג.

(15) פ"א הד' (שם – בשינוי לשון).

ישראל .. אינו אוכל בקדשים שעדיין לא גנסה ככשרי ישראל¹⁶) –

שריבט דער ראגאטשאָוועրוי: "דרכ' לקדשים לא מקרי עדיין ישראל גמור, אבל לשאר דברים הוה כיישראאל כלכ' דבר, וא"כ בזמנן הזה לא מחסר כלכ' בשביב הקרבן".

ב. דארף מען פארשטיין:

פון דעם וואס דער ראגאטשאָווער זאגט, איז בזמנן הזה לא מחרט כלל" (ע"פ א' בנוגע קדשים "לא מקרי עדיין ישראל גמור") – איז לבוארה מוכת, איז ער מינט דערמיט די קדושת ישראל בשיכות צו דיןנים הנוגאים בזמנן הזה – איז בי א' גר בזמנן הזה (וועלכע איז דורך מילה וטבילה בלבד) פעלט גאנטיט איז קדושת ישראל.

ולכואורה: אמת טאקט, איז אכילת קדשים איז און עניין וואס איז ניטא בזמנן הזה – אבער וויבאָלד דער טעם וואס א' גר אן א' קרבו בזמנן הבית איז אסור באכילת קדשים איז וויל (אין לשון פון ראגאטשאָווער¹⁷) "קדשים לא מקרי עדיין ישראל גמור .. אין עליין דין ישראל", און נאכמער (ווי ערד שרייבט במקומ אחר¹⁸): "והוי במו' בן מה קדשים"¹⁹ –

(9) להעיר מא"ש הרמב"ם בפייה"מ (כritisot RPF"ב) שהותר לאכול בקדשים הקרבן מצוה בעלמא", אבל בספר היד – חרוז בו וטל"ל "אין אוכל בקדשים" עד שביא קרבנו (וראה תוס' רע"א למשניות כritisot שם). וידוע הכלל (יד מלacky הל' הרמב"ם ס"א. וש"ג. וראה לקו"ש חיט' ע' 172 הערת 12) שהלכה בספר היד לגביה פיה"מ .. ולהעיר שמובן שאין להגדיל המחליקת בין היד ופהימה"ש.

וראה לקמן בפניהם סוט"ד וטוט"ה.

(10) רמב"ם הל' מהוסורי כפרה פ"א ה"ב.

(11) צפען על הרמב"ם הל' איסורי ביהה שם הד' (ס"ט, א).

(12) צפען מהד"ת יט, ב.

(13) וראה גם צפען מהד"ת עא, א: לא נגמר הגירות שלו. ובשות' צפען ווארשה (סקל'ח

פון שחיתות הפטחה²² און אכילת הפטחה²³
— דפשיטה אן דאס איז ניט קיין חסרון
איין זיין זיין אַ יישראָל, בהגברא.

ועפ"ז וועט רעכט ווערָן בפשטוּת וואָס
דעָר רַמְבָּם "שְׁרִיבֵּט לְרִי" עֲוֹבָדִי' הָגָר אָז
ער אַיז נִיט קְלֻעָנֶעָר מְשָׁאָר בְּנֵי' ואַזְדְּבָה
כוֹי — הָגָם אָז עָרְקָעַ נִיט עַסְׁן קְדִשִּׁים
עַד שִׁבְּיאָה קְרָבָנָה²⁴ — וּוְילְ דָעָר אַיסְוָר
אַכְּלָת קְדִשִּׁים אַיז מַצְדָּא אַזְדְּבָה צְדִיקִי
וחיצוני מהגברא (וכנ"ל — „אריה הוא
דרבייע עליי“).

אבל ע"פ הניל — צע"ק בלשון
הַרְמָבָּם "שְׁקָרְבָּנוּ עַכְבּוּ לְהִיּוֹת גָּר גָּמוֹר
כוֹי וּמִפְנֵי ذָה אַינְנוּ אָכְלָבְּ בְּקְדִשִּׁים כְּרוּ".
וְאָס דָעָרְפָוּן אַיז מְשֻׁמָּעָ, אָז כָּל זָמָן עָר
הָאָט זַיְן קְרָבָן נִיט גַּעֲרָאָכְט — אַיז דִּי
גִּירָוֹת נִיט גָּמוֹרָה.

ד. ויש לומר הביאור זהה:
לשון הרַמְבָּם "שְׁקָרְבָּנוּ עַכְבּוּ לְהִיּוֹת
גָּר גָּמוֹר" — עָס הַאלָט אִים אָפָּ (אוֹן נִיט
בלשון של חיוב — אָז דָעָר קְרָבָן "עוֹשָׂה
אוֹתוֹ גָּר גָּמוֹר", אָז דָעָר "מְגִירָוּ" וכיו"ב)
מיינט

[נִיט אַזְהָבָת הַקְרָבָן מַאֲכָת אִים פָּאָר
אָגָר גָּמוֹר, דָה. אָז דָוָר מִילָה וְטַבְּילָה
וְעַרְטָר עָר אַיִשְׂרָאֵל בְּלִוּזָה "לְשָׁאָר
הַדְּבָרִים", אוֹן בְּכִדְךָ עָר זָאָל הַאֲכָבָן אַדִּין
יִשְׂרָאֵל (אוֹיר) לְגַבְּיַי קְדִשִּׁים וְעַרְטָר עָס
געטָאָן ע"י הַקְרָבָן, נָאָר]

— אַז זַיְן נִיט ברענגן דעָם קְרָבָן אַיז
אִים מַעֲכָבָ פָּוֹן צַו זַיְן (אַיז דָעָם עַנְיָן) אַ
גָּר גָּמוֹר.²⁴

(21) יבמות עא, א. רַמְבָּם הַל' קי"פ פ"ה ה"ה.
פ"ט ה"ט.

(22) פסחים צו, א. יבמות ע, ב. מכילתא (הובא
ברפרשי"י בא יב, מד. רַמְבָּם שם פ"ט ה"ט).

(23) אבל ראה לקמן סוף סעיף ד.

(24) ואולי יש לומר, שמשמעותו היה שיניה הרַמְבָּם
בלשונו, שכתב בהלכה ד' כתמ"פ "הרצת קְרָבָן"

(ביבורים) וקורא (את נוסח הוויכדי) ..
מאַי טַעַמָּא כַּי¹⁶ אַבְּ המָנוּ גּוּיִם נַתְּחִיךְ ..
אַבְּ לְכָל הַכְּרִיות .. הַנְּהָ נַתְּבָרֶר לְךָ כְּרָוּ".

[אַזְוֵי פְּסָקָנֶט עַר לְהַלְכָה אַין סְפָר
הַיְּדִיד¹⁷: "הָגָר מַבְּיאָ וְקוּרָא שְׁנָאָמָר
לְאַבְּרָהָם אַבְּ המָנוּ גּוּיִם נַתְּחִיךְ, הָרִי הָוָא
אַבְּ כָּל הַעוֹלָם כָּלּוּ שְׁנָכְנִין תְּחַת כְּנָפָי
שְׁכִינָה כְּרוּ"],

ד. ה. עָר בְּרִיְנְגַט אַ רְאֵי צַו ר' עֲוֹבָדִי
בְּהַנְּגָהָתוּ בָּזְמָן הַזָּהָה — פָּוֹן אַ גָּר בָּזְמָן
הַבִּיתָה.

ג. לכאהורה וואָלט מען גַּעֲקָעָנֶט לעָר
נָעָן (נִיט וויי דָעָר רַאֲגָאַטְשָׁאָוּוּרָ), אָז
דָּאָס וואָס אַגָּר אַיז אָסָר באַכְּלָת
קְדִשִּׁים כָּל זָמָן עָר הָאָט נִיט גַּעֲרָאָכְט
דָעָם קְרָבָן אַיז דָעְרָפָאָר וואָס „אַרְיָה הָוָא
דָרְבִּיעַ עַלְיָה¹⁸: דָעָר קְרָבָן אַיז רַבְּיָע
(מעכּבָּ) אַוְיָק דָעָר אַכְּלָת קְדִשִּׁים; דָה.
דָעָר אָסָר אַכְּלָת קְדִשִּׁים אַיז נִיט מִצְדָּא
אַחֲרָוֹן אַיז "גְּבָרָא" (אַלְסָ גָּר), נָאָר אַ
צִּיטְרִיקָן זָאָר — דָעָר חִיּוֹב צַו בְּרָעָנְגָעָן אַ
קְרָבָן — הַאלָט אִים אָפָּ¹⁹ פָּוֹן אַכְּלָת
קְדִשִּׁים.

וְאַדְרָבָא עַפְּזָי יָמְתָק לְשׁוֹן הַרְמָבָּם
שְׁעָדִין לֹא נָעָשָׂה כְּכָשְׁרִי יִשְׂרָאֵל²⁰:
„כְּשָׁרִי (יִשְׂרָאֵל)" אַיז (אוּיר) מַלְשָׁוֹן
כוֹשֶׁר וּמוֹכָשֶׁר. דָאָס הַיִּסְטָט, כָּל זָמָן עָר
הָאָט נִט גַּעֲרָאָכְט קְרָבָנוּ (כָּאַטְשָׁ עָר אַיז
אַיִשְׂרָאֵל גָּמוֹר, פּוֹנְדָעְסְטוּעָגָן) אַיז עָר
נִט „מוֹכָשָׁר" לְאַכְּלָת קְדִשִּׁים. וְעַד
מִילָת בְּנֵי וּעֲבָדִיו וְאָס הַאלָט אִים אָפָּ

(16) לך זין, ה.

(17) הל' בכורים פ"ד ה"ג. וראה רדב"ז שם.

(18) לשון הש"ס — עירובין עה, ב. שביעות נב,
ב. וראה אנטיקלופדי תולדות עברינו. ושות'.

(19) כלשון הרַמְבָּם שם (הל' מחו"כ שם) "שְׁקָרְבָּנוּ"
עכברו". אלא שברַמְבָּם שם "עַכְבּוּ לְהִיּוֹת גָּר גָּמוֹר".

— ראה לקמן בפניהם.

(20) ועד זו בהמשך לשונו: ויעשה ישראל כשה.

ב Ashtonite'in פון צוויי סוגים: (א) הדבר המכוון בברית – מילה וטבילה, (ב) הטרת הארי, הדבר המעניב את הכניסה – (הר' צאת קרבן).

ועפ"ז: בזמן זהה, וווען ס'איין ניטא קיין קרבן ע"פ תורה – אין ניטה קיין דבר המעניב. און דעריער, אין דורך מילה וטבילה – ווערט מען א גר גמור (וכפשתות הלשון פון ראגאטשאוער "לא מחסר כלל").

ויל איז לאחרי ווי ער ווערט א גר גמור – אין עס אויף שטנדיך,

און נ"ד דעת פס"ד, איז אויב חזר לסורו – האט ער א דין ישראג, נאר ער איז א ישראל מומרא²⁷,

איז כשבינה ביham'ק ב מהרה בימינו איז ער מותר באכילת קדשים אויך קודם זיין בריגגען דעת קרבן, וויאכל איז ער איז שוין געווארן א "גר גמור" "ככל קשי ישראאל"²⁸.

ובסגורנו אחר קצת (וע"ד המוסר) – ס'איין ניט שייך צו זאגן איז עס וועט עפעם צווננו מען ווערט מקדשו מפני שנבנה ביham'ק!

ה. ויש לומר, איז דער רמ"ם האט מרמז געווען דעת דין – איז גר שנתגייר בזמן זהה ווערט א גר גמור

(27) יבמות מז, טע"ב. רמ"ם הל' איסורי ביהא פ"ג הי' (בנגוע לגר גם בזמן זהה. טוש"ע י"ד סדר"ח ט"ב. שם ס"ב).

(28) ולהעיר שבשות' אבני נזר (ויל' ח'ב סי' שדמ סי' ג) מסיק בן בדעת רמ"ם וכותב: ומה שיצטרך להביא קרבן כשבינה בהמ'ק לאו להבשו בקדשים שבחר חוכשה, רק למצוה כמו שהביאו אבותינו (וראה לקמן הערכה 30). אבל הוא כתוב כן מטעם אחר, לפ' ביאורו ושיטתו בדעת רמ"ם שבזמן המקדש אף לישא בת ישראל אמר עד שבייא קרבן, שהוא דלא כהצפיע' שהובא בפניהם.

[אוון ס'איין קיין סתייה ניט דערצו פון לשון הרמב"ם²⁵ "בשלשה דברים נכננו ישראל לברית במילה וטבילה וקרבן .. וכן לדורות .. להכנס לברית .. צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן" – איז מ'מו האבן אלען דרי זאכן, וויל בכדי ס'איין זיין "בניטה" (לברית) דארפן זיין צוויי עניינים (פערולות): א דבר המכוון, אוון אויך – און עניין וואס נעט צו דברים המעכבים (בדוגמת ערלת בנו ועבדו – בקרבן פטח), ווילכע דער לאיז ניט די ניטה].

אוון איזו ווי ס'איין בפשטות: דאס אריינברענען א זאך לטור בית וכיוו"ב – הענgett אַפְ איז דעת אוזעגנונגטען א זאך (דעס "אר") וואס געפיגנט זיך בחוץ און דערלאָזט ניט די כניטה לבית. וואס דער אועווקנעםען דעת "דבר המעכּבּ" איז ניט קיין זילק פון "דבר" (פעולה) המכוון; ועד"ז בנגוע לעניינו: לשון הרמב"ם איז "בשלשה דברים ניט לברית" אוון ניט י"ד הנקנים²⁶ ישראל לברית .. להכנס לברית" אוון ניט "שלשה דברים הנקנים את ישראל לברית .. להכניס לברית" וכיוו"ב – וויל די "בניטה" לברית איז געווארן דורך דעת וואס עס האבן געטראָפּן "שלשה דברים"/ מילה טבילה (והרצאת) קרבן, אבער זי'

(ולא כמ"ש בתחילת הפרק בנגוע לבני "בשלשה דברים נכננו ישראל לברית במילה וטבילה וקרבן") כי הקרבן לדורות גם בזמן הבית בגדר הרצאה, מעין גדר כפרה (וראה תרגומים ופרש"י פרשנות כד, ח ובמדרשים שם. ואכ"מ) משא"כ אצל אבותינו (במ"ת הי' הקרבן לא רק בגדר הרצאה כ"א גם שע"ז נכננו לברית. ומ"ש בה"ד "מה אתה כו' והרצאת קרבן אף הגר לדורות כו'" – כי מה שנגוע לדורות הוא לא עצם הקרבן שע"ז נכננו לברית כ"א גדר הרצאה שהקרבן שהי' אצל אבותינו. אבל ראה לקמן בפניהם. וראה לקמן הערכה 40. וע"ז).

(25) והובא לעיל סעיף א.
(26) ויעד"ז הוא הלשון בכריתות (יעוד) שבהערה 2.

ו. די הסברה אין דעם חילוק (הנ"ל ס"ד) צוישן מילה וטבילה און דעם קרבן – און דוקא מילה וטבילה זייןען מכנים דעם גור לברית (משא"כ דער קרבן איז הסתת אריא שבוחז, דבר בחוץ שמעכב): אין דעם וואס אינער ווערט דורך גירות איד, זייןען פראָן צווי עניינים כללימים ע"ד ווי איז געווען באם גירות הכללי פון אַלְעָן אידין – בא מ"ת³¹: א) ואביא אתכם אלוי, והייתם לי סגולה מכל העמים³² און דערנאנך ב) מלכת כוהנים וגוי קדושים.³³

בSEGNON אחר קצט: א) דער עצם פאָר בונד (ברית) צוישן אים מיטן אווי בערישון, וואס דאס ווערט דורך דעם וואס ננסחה בו נפש קדרושה. ב) שינוי הגברא, דאס וואס די נפש הקדרושה נעמת דורך איברי וכחות נפשו³⁴, מאכט זיי איבער.

און דאס איז דער חילוק צוישן מילה און טבילה און – הבאת קרבן: מילה וטבילה פועלן' כניסת נפש הקדרושה: די מילה (הסתת הערלה) איז אים מוציא פון טומאת עכורים און די טבילה ברעננט אים אַרְיִין³⁵ לקדשות ירושאל³⁶;

כשיבנה ביהמ"ק הוא – שהמצויה דהbatchת קרבן היא גם בשחררבן אינו מעכוב מליהו גר גמור, ומותר בלאה"כ באכילת קדשים (אה לעיל הערכה).²⁸

(31) ראה יבמות מה, א'ב. בריתות שם. וראה בתחלת השיווחה. لكمון העדרה.⁴⁷

(32) יתרו יט, ד-ה.

(33) שם, ג.

(34) וצע"ק משוע"ע אדה"ז חאו"ח מהד"ת סוס' ד.

(35) ולכון מובן זה שמילה צ'ל קודם לטבילה (ראה טוש"ע יו"ד שם וברמא"א שם ס"א) – ראה גליוני השיס' שהערלה הבאה.

(36) ראה ש"ת הרדבי"ח ג' ט"ס תתקין. וראה גליוני השיס' להרוי ענגל יבמות מו, א. ועוד.

(איך לעניין אכילת קדשים), בדיני הגיור (שבהלווכות איסורי ביהא):

לאחריו ווי ער שריבט "בשירצתה העכום להכנס בברית .. צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן" איז ער ממשך (בהכח שלאח"ז – כנ"ל ס"א) "ובזמן הזה שאין שם קרבן צריך מילה וטבילה". פון פשטות הלשון "ובזמן זה כו'" איז ממשמע – איז די כניסה לברית בזמן הזה איז די זעלבען אַבער באוֹן אחד. בזמן הזה איז די זעלבען כניסה דורך מילה וטבילה²⁹. ובלשנו "ובזמן הזה שאין שם קרבן" וויבאלד איז ער איז ניטה קיין (קרבן ה) מעכוב – ווערט ער א גר גמוד דורך מילה וטבילה (לבד).

און זינען וויטערדייקע ווערטיער, "וכשיבנה ביהמ"ק יביא קרבנו" – ייל כפושטן – ער איז א דין חדש, בפ"ע, חיבור דהbatchת קרבן. אַבער איך לפני שביבא קרבנו, איז ער מותר באכילת קדשים³⁰ (כנ"ל), וויבאלד איז כבר נעשה גר גמור.

(29) כ"ה במנוקי ריטיב"א שבהערה 8. אלא דזהו לשיטותם דרבנן מעכוב בהז"ב, ובזהו דאיינו שיך – לא מעכוב (כנ"ל שם). וההוספה שבפניהם היא, דגם לשיטות הרומבים שהרבנן (גם בזמן הבתי) הוא רק שהי גר גמוד, היינו לאכלי בקדשים – דלפי יש מקום לומר דהא דבזמן הזה נעשה גר ע"י מילה וטבילה בלבד הוא – כי בזמן הזה גר אכילת קדשים אין נפק"מ לפונן שהי גר גמוד – ובזהו החידוש (בדא"פ) שבפניהם, דגם לשיטת הרומבים – בזמן הזה, ע"י מילה וטבילה (לבד), נעשה גר גמוד.

(30) להעיר ממ"ש במגיד משנה הל' איסורי ביהא שם (ה"ה) "ומ"מ משמע ודאי שלבשינה ב"ה יביא קרבנו", שמאפטות לשונו משמע שהדיין "לבשינה ביהמ"ק יביא קרבנו" הוא הדיון (וציריך למצוא מקור לזה), ובאמם נאמר שע"י המילה וטבילה לא נעשה עדין גר גמור – פשיטא שציריך להביא קרבן בכדי שהי גר גמור! ויע"פ מ"ש בפניהם יש לומר, שההידוש בדיון זה (segm גר שנתגייר בזמן הזה ציריך להביא קרבן

כחות פנימיים⁴⁵ כו', נאך) די עשי' בפועל און דער ביטול און איבערגעגעבענקייט צום אויבערשטן, קבלת על (ומסירת נפש)⁴⁶ – דעריבער אין אויר כי א גר, טוט אויר די עצם כניסה נפש הקדשה (דורך מילה וטבילה) א פולשטענדיקע גירות (פארבונד מיטן אויבערשטן) – "לא מחסר כלל".

ז. פון דעם געטט מען אָרוּס אַהוֹרָה
פָּאָר אַלְעַן אִידֵּן:

די גירות פון אלע אידן אין כנ"ל געווען בשעת מתן תורה.⁴⁷ און שם ווי דער ענין פון מ"ת אין א פועלה נMSCת בכל יום ווים, ווי מיזאגט ברכבת התורה "נתן התורה", לשון הווה,⁴⁸ עד"ז אין מובן בוגע דעם "נכנסו לברית", און אויר דאס אין און ענין וואס אין נ משך בכל יום ווים, ווי רשי' טייטשט⁴⁹ אויר "היום הזה נהיתה לך" – "בכל יום יהיו בעיניך כאילו היום באת עמו בברית".

נאכער: מען ענין הגירות אין פראן
בכל יום:

ס' אין ידווע⁵⁰ דער ביאור אין דעם וואס ממאנט בכל יום די ברכה „שלא עשמי גויי“ – דלאכורה: וויבאלד אין מאיז געבאָרָן געוואָרָן אַיד, אין ניט שיך אין דעם קיין שניוי, ווי פאָסְט צו מאָן אויר דעם אַ ברכה בכל יום? אין מבואר אין שׁוּעַ, אַז די ברכה „שלא

(45) ראה יעוביין (גג, א) לבן של ראשונים כי ואנן כי אצבעטאָ בקירה כו'.

(46) ראה ד"ה קול דודי שם ואילך ובד"ה של אחריו – בארכוה. ובכ"מ.

(47) ראה גם הדקמת הרמב"ם לסדר קדושים "וואז (לאחר ג' הדברים) נתנה להם התורה".

(48) ראה לקויות סוכות פא, ג.

(49) תבבא כז, ט.

(50) שׁוּעַ אַדְחֵי אוֹחֶם סמ"ו ס"ד (מ מג"א שם סקי' בשם המקבילים).

מ שא"ב הבאת קרבן – אין א דרונו ומanche להווי, לעשות לו נח"ר⁵¹, קרבן מלשון קירוב, קירוב החחות והחושים⁵² – דאס פועלט דעם קירוב פון זיניע כחות כר' צום אויבערשטן שיינוי מהות שלו שמרקבו, מהות בן שקורבו⁵³ ל מהות אביו.⁵⁴

ועפ"ז יובן דער חילוק צוישן זמן
הבית און זמן זהה:

בזמן הבית בכלל – אין ושכני
בתוכם⁵⁵, עשרה נסים נעשו בבייהם⁵⁶
וכו – גילוי אלקות, אין די עבודה
פון אידן דעמאָלט (אין דעם ושכני
בתוכם) בעיקר – די עבודה בכחות הנפש
הגלוים והפנימיים⁵⁷, הבנה והשגה אין
גטעלעקיין, האבתה ה' ויראות וכו'. און
דערפֿאָר, אין אויר די כניסה לברית פון
א גר באופן כזה, אַז עס דאָרְפֿזִין דער
ענין פון קרבן – קירוב החחות וכו'!

מ שא"ב בזמן הгалות, ווען "אותותינו
לא ראיינו"⁵⁸, און דער עייר העבודה
אייז (נית אַזְוֵי אין דער התגלות פון די

(37) זכה'ם ז. ב. אגה'ת רפ"ב עי"ש.

(38) בחיי וקרא א, ט ("עד הקבלה". ע"ש).
וואה ספר הבahir ס"י מו (קט). ועייג'כ' זח"ג ה'
רע"א. של"ה מס' תענית (רייא, ב). פע"ח שעך
התפלה פיה.

(39) ראה עדיות פ"ב מ"ט: האב זוכה לבן בניו
ובכח ובושר ובחכמה ובשניהם וכו'.

(40) ויש לומר, שכן בהלכה ד' כשמדבר
„לדורות שריצעה העכו"ם .. להנכן לברית ..
ציריך מילה וטבילה והרצאת קרבן“ מוסיף
הרמב"ם להנכן לברית ולוסחתוף תחת כנפי
השכינה ויקבל עליו עלול תורה“, כי לעצם הכניטה
לברית מספיק (אם בזמן הבית מילה וטבילה,
והצורך להרצאת קרבן הוא להשלימות של
„להסתופך ויקבל וכו'“).

(41) תרומה כה, ה. תניא פנ"א ואילך.

(42) אבות פ"ה מ"ה.

(43) ראה ד"ה קול דודי תש"ט פ"ב (ובהנਸמן
שם) ובכ"מ"ה של אחריו. ובכ"מ.
(44) תהליכי עד, ט.

בザלם, מכוסה ברוח שנות שונכנהו
(הינו שבאה מבחרין) בו⁵⁴ און דערפֿאָר
איו אויך דאָן – יְשָׂרָאֵל, וויבאָלֶד אָן
עַס אִין דָּא בֵּין אִים יְשָׂרָאֵל – לֵי רַאֲשָׁוֹן
די נְפָשָׁה קָדוֹשָׁה כְּנָלָל, אִין זַיִן "ברית"
(וְגִירּוֹת") מִיטָּן אוּבְּרָשְׁטָן – ווֹאָס
מַאֲכָת אִים פָּאָר אָ אִיד – אָ פּוֹלְשְׁטָןָן
דיין, "לא מהחר כליל".

און וויבאָלֶד אָן די נשמה אִין גַּם
בשעת החטא הייתה באמנה⁵⁵ אַתְּ יְתָ"ה⁵⁶,
פּוּעָלֶת דָּאָס (סֻופָּה כל סוף) אוּרְפּ יְעָדָר
אַיְדָן, אִין זַיִן נשמה זָאָל אַרְוֹסִים, אַרְוֹסִים
קָומָעָן בְּגִילְוִי, כְּפָסָק דָּזָן⁵⁸ הַתּוֹרָה אָן "לְאָ
יְדָחָמָנוּ נְדָחָה", אָן "בוּדָא סָופּוּ לְעָשָׂוֹת
תְּשׁוּבָה"⁵⁹.

ביָ אָעָס ווּעָרֶט אָזְוִי בְּכָל יְשָׂרָאֵל
– כְּהַפְּסָק דָּזָן⁶⁰ אָן "הַבְּטִיחָה תּוֹרָה
שְׁסָופָר יְשָׂרָאֵל לְעָשָׂוֹת תְּשׁוּבָה" –
יְשָׂרָאֵל עֲשָׂוִין תְּשׁוּבָה וּמִיד הָן
נְגָאַלְיָן⁶¹, בְּגָאָלוּה האַמְתִּית וְהַשְּׁלִימָה
עַל יְדֵי מִשְׁיחָ צָדָקָנוּ, ווֹאָס דָּעַמְּאָלָט ווּוְעַט
מְקוּיִם ווּעַיְנוּ דָעַר יְעָד, "וּבְרָתָא אַתְּ בֵּית
יְשָׂרָאֵל גַּרְיָה בְּרִית חֲדָשָׁה"⁶² אִין ווּלְכָעָר
עַס אִין גַּיט שִׁירְקִין הַעַלְם וְשִׁינְיוּם⁶³,
בְּמַהְרָה בִּימָנוּ מִמֶּשֶׁ.

(מושיחות ש"פ מסני)
וש"פ דברים תשד"ט

סוטה (ג, א) – מ"ל בוש שך דקליפה" (תניא
פִּיט – כה, רע"א).
(55) לקו"ת שלח מה, ב. ובכ"מ.
(56) ראה תניגום וואב"ע לאסתור ב. ב. תניא
ב. (57) ראה תניא ספכ"ז.

(58) הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד סוט"ג.
(59) תניא ספל"ט.
(60) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
(61) רמב"ם שם. וראה גם אגה"ת שם.
(62) ירמי לא, ל.
(63) ראה רם"ש, לא.

עַשְׁנִי גּוֹי" (ועד"ז – "שְׁלָא עַשְׁנִי עַבְדָּ..
שְׁלָא עַשְׁנִי אֲשָׁה") אִין "עַל יִצְיָאת נְשָׁמָתוֹ
בְּלִילָה שְׁלָא נְדַבֵּק בָּה נְשָׁמָת נְכָרִי כְּיָ";
דָּאָס הַיִּסְטָט, אָן דָּאָס ווֹאָס דִּי נְפָשָׁה
הַקְּדוֹשָׁה פּוֹן אַיְדָן קָוָמָט אֵין אִים אַרְיָן
בְּכָל יוֹם וָיּוֹם, אִין אָן עַנְיָן שֶׁל חִידְשָׁוֹי
עַד כְּדִי כְּךָ – אָן מַדְאָרָף מַאֲכָן אַבְּרָכָה
שְׁלָא נְדַבֵּק בָּה נְשָׁמָת נְכָרִי). בְּכָל יוֹם אִין
דִּי כְּנִיסָת הַנְּפָשָׁה הַקְּדוֹשָׁה אֵין אַיְדָן
מְעַנְיָן עַנְיָן הַגִּירּוֹת (וּוֹעֵן דִּי כְּנִיסָת נְפָשָׁה
הַקְּדוֹשָׁה וְוּעָרֶט אַוְיפְּגַעְתָּן בְּפָעָם
הָרָאוּנָה).

ח. אָן אוּרְפּ יְעָדָם אִין דִּי הַוְרָה –
וּוּבְּאָלֶד בְּיִי יְעָדָר אַיְדָן פָּאָרָן בְּכָל
יּוֹם וָיּוֹם דִּי כְּנִיסָה פּוֹן זַיִן נְפָשָׁה הַקְּדוֹשָׁה
וּוֹאָס דָּעַרְפּ אָרְקָעָן יְעָדָר אַיְדָן
נְאַכְמָעָר – יְעָדָר אַיְדָן מַחוּיָבָן מַאֲכָן
דִּי בְּרָכָה "שְׁלָא עַשְׁנִי גּוֹי" בְּכָל יוֹם וָיּוֹם
אוֹן "בְּלִילָה שְׁמָמָה סְפָק וְסְפָק סְפִיקָה בְּעוֹלָם"
אָז סְאַיְזָחָז נְתִי בְּרָכָה לְבַטְלָה⁵²]
אִין דִּי "גִּירּוֹת" וּבְרִית צְוּוִישָׁן אַיְדָן
מִיטָּן אַוְיבְּרָשְׁטָן בְּשְׁלִימָוֹת, "לְאָמַחַד
כָּלָל".

וּבְלִשׁוֹן חֹזֶל⁵³ – "יְשָׂרָאֵל .. אַעֲפָ
שְׁחַטָּא יְשָׂרָאֵל הוֹא": דִּי חַטָּאים פּוֹן אַ
יְדָן קָעַנְעָן פּוֹגָם זַיִן בְּלוֹזָן אִין דָעַר
הַתְּגִלוֹת פּוֹן דָעַר נְפָשָׁה הַקְּדוֹשָׁה. ד.ה.
דוֹרָךְ קִוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצָוֹת אִין "שָׁוֹכָן"
לִירְכְּט בְּיָ אִים דִּי נְפָשָׁה הַקְּדוֹשָׁה (אוֹן דִּי
תּוֹמֶ"ץ מַאֲכָן אִים בָּאוּפָן גָּלוּי לְכָל בְּקִיָּה
רוֹב צָוָם אַוְיבְּרָשְׁטָן), משא"כ יְשָׂרָאֵל
שְׁחַטָּא – אִין זַיִן נְפָשָׁה בְּיָ אִים

(51) בפרט להודיעו דעתם נת"י בבורק דכל יוֹם
הוא מפני שנעשה בר"י חדש (שו"ע אדה"ז או"ח
מהד"ק) ס"ד ס"א (מת"ז ומג"א שם).

(52) ראה עד"ז (בנוגע ברכת שלח לנו) אגה"ת
פי"א.
(53) סנהדרין מד, רע"א.